

Návrh rolí studentů v inscenaci

Politici:

Úkolem tří politiků bude vybrat dodavatele a za vybrané peníze (daně, rozpočtové veřejné prostředky) pizzu nakoupit. Politiky si studenti vyberou v úvodní diskusi, extrovertnější spolužáci se mohou sami nabízet. Po jejich výběru politici obdrží kartičky s detailnějším popisem jejich role, který si mohou přečíst jen oni sami.

Politik – zodpovědný idealista:

Věří, že úkolem politika je hledat a prosazovat to, z čeho bude mít veřejnost co největší užitek. Jeho cílem je získat pro občany odpovídající množství kvalitní a dobré pizzy za nejlepší cenu. Prosazuje uspořádání veřejného projednání s občany (případně je zorganizuje sám), aby politici zjistili, jakou pizzu lidé chtějí, a navrhuje následně vyhlásit transparentní veřejnou zakázku na dodávku pizzy. Hlídá, aby společný rozpočet byl vynaložen efektivně a transparentně, prosazuje, aby s vyúčtováním byli seznámeni občané buď na veřejném projednání nebo prostřednictvím novináře.

Snaží se nakoupit odpovědně, tj. optimum nebo maximum jídla za co nejméně peněz = zodpovědný politik

Politik – populist, který to však nedělá zadarmo:

Chce být znovu zvolen, a proto dělá hlavně to, o čem předpokládá, že to lidé chtějí a za co ho ocení. Jeho cílem je zajistit dostatek pizzy, na cenu se nehledí. Když z toho taky něco kápne pro něho, tak jen dobře. Často chodí mezi občany, baví se s nimi, ptá se jich, jakou pizzu chtějí a jak se jim žije, chlubí se, že pro ně zajistí to nejlepší, ale ve skutečnosti ho lidi nezajímají.

Snaží se nakoupit všechno za všechny prachy – pro občany ale neefektivně = populistický politik

Politik – prospěchář:

Myslí hlavně na sebe. Splácí vysokou hypotéku a potřebuje více peněz, než kolik dostává za funkci. Podnikat nesmí. Je dobrým řečníkem, daří se mu lidi přesvědčit a získat na svou stranu. Jeho cílem je koupit takové množství pizzy, aby se neřeklo, že je jí málo, získat na svou stranu populistu a něco mu taky nechat a hlavně vydělat co nejvíc pro sebe. Proto se snaží s některým podnikatelem domluvit, jak zadat zakázku napřímo nebo jak zmanipulovat veřejnou zakázku.

Snaží se nakoupit za všechny prachy minimum zboží a to nejlepší pro sebe = zkorumpovaný politik

Podnikatelé:

Rovněž o role tří podnikatelů se mohou přihlásit sami studenti nebo je může navrhnout třídní kolektiv nebo vyučující. Podnikatelé mají možnost realizovat dodávky (zakázky) a vydělat na nich. Rovněž podnikatelé obdrží kartičky s detailnějším popisem jejich role, který si mohou přečíst jen oni sami.

Podnikatel – poctivec:

Snaží se od politiků poctivě získat veřejnou zakázku na dodávku pizzy pro občany. Navrhuje politikům, aby vyhlásili transparentní veřejnou zakázku. Zvažuje, zda za své peníze uspořádat ochutnávku své pizzy pro občany. Vždy podniká poctivě, včas platí faktury, přiznává všechny příjmy, je slušný k zaměstnancům i zákazníkům, zisk reinvestuje do firmy. Většinu svého času a energie věnuje své firmě.

Podnikatel – podlézavý, kreativní

Snaží se od politiků získat zakázku na dodávku pizzy napřímo pro svou firmu. Věří tomu, že zainteresovaným osobám musí vždy dát nějaké všimné, aby ho vůbec brali na vědomí a aby dostával výnosné zakázky. Provizi pro politika však nepovažuje za úplatek. Pokud se setká s politiky, snaží se jim zalichotit.

Podnikatel – korumpující (kmoťr):

Snaží se od politiků získat zakázku na dodávku pizzy napřímo pro svou firmu. Kamarádí se s politiky, zve je na různé akce a zájezdy, potkává se s nimi ve VIP lóžích na fotbale, hokeji či tenise. Proto se kamarádi i s majitelem fotbalového klubu. Leccos se o něm šušká, ale nic nezákonného mu nikdo nedokázal. Snaží se dohodnout s některým politikem, jak veřejnou zakázku získat a zajistit, říká – pojďme se domluvit...

Ostatní role:

Zástupce zdravotní pojišťovny:

Vybere od každého občana 50korunový příspěvek na zdravotní pojištění. Vybrané peníze podle svého uvážení investuje do posílení zdraví občanů a zdravé výživy. Může přispět alergikům na lepek, veganům a vegetariánům, aby si koupili odpovídající pizzu sami, nebo podnikatelům, aby pizzy pro tyto občany zařadili do své nabídky. Může přispívat na sport. Musí připravit vyúčtování svých podpor.

A také je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Bankéř (od lektorů dostane 500 korun):

Může podnikatelům a politikům nabídnout úvěr. Úvěr musí dostat zpět i s dojednaným úrokem. Musí připravit vyúčtování poskytnutých a splacených úvěrů.

A také je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Investigativní novinář:

Snaží se zjistit, zda veřejná zakázka na nákup pizzy pro občany na městské slavnosti probíhá řádně, zjišťuje fakta, vyptává se.

Na konci inscenace bude informovat veřejnost (v rozhlasu)

Náměty (titulky) pro jeho zprávu (reportáž):

- Slavnosti se povedly, občané si pochutnali za městské peníze.
- Nákup občerstvení na Dny italské kuchyně provází podezření z korupce
- Radnice oznámila, že nové hřiště nebude. „Museli bychom si půjčit, a to dělat nechceme, nebylo by to zodpovědné,“ říká primátor.

Zástupce neziskové organizace – sociálně zaměřené:

Role neziskovky je snažit se sledovat, co se ve společnosti (skupině) děje a podávat o tom informace ostatním. Nabízí pomoc. Upozorňuje na nutnost ohledů na sociálně slabší občany. Navrhuje udělat něco například pro dětský domov nebo domov seniorů nebo pro bezdomovce. Oslovuje politiky a zdravotní pojišťovnu.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Zástupce neziskové organizace – organizátor petice:

Role neziskovky je snažit se sledovat, co se ve společnosti (skupině) děje a podávat o tom informace ostatním. Zorganizuje petici, aby se v jejich městě zřídilo skateboardové hřiště z rozpočtu radnice, nebo petici, aby každý občan měl nárok na jedno jídlo měsíčně zdarma. Sepíše ji na papír a shání podpisy občanů na petici. Až jich má dost, předá petici politikům. Pak se aktivně zajímá, zda politici petici vyhověli a v rozpočtu naplánovali částku na realizaci.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Městský policista:

Zajišťuje pořádek. Pomáhá politikům a zdravotní pojišťovně vybrat daně a zdravotní pojištění.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Příslušník Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ)

Zjišťuje, zda někde nedochází ke korupci. Sbírá informace a důkazy, spolupracuje při tom s novinářem, zástupcem protikorupční neziskové organizace a městským policistou. Důkazy si sepisuje.

A také je aktivním občanem. Chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Zástupce protikorupční neziskové organizace:

Role neziskovky je snažit se sledovat, co se ve společnosti (skupině) děje a podávat o tom informace ostatním. Sleduje, zda nedochází ke korupčnímu jednání. Vyzývá občany, aby případné poznatky o korupci sdělovali jemu, on se pak obrátí na patřičná místa:

- a) Protikorupční linka Ministerstva vnitra 199
- b) Ministerstvo spravedlnosti: korupce@msp.justice.cz
- c) Institut pro udržitelný rozvoj (IPUR): info@ipur.cz
- d) Transparency International: <https://www.transparency.cz/chci-nahlasit-korupci/>
- e) Oživení: <https://www.oziveni.cz/oznamte-korupci/>

Spolupracuje s investigativním novinářem a s příslušníkem Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu.

A také je aktivním občanem. Chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – alergik na lepek:

Požaduje bezlepkové jídlo. Zjišťuje u zdravotní pojišťovny, zda mu přispěje na nákup bezlepkového jídla.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na bezlepkové pizze na městských slavnostech.

Občan – vegetarián:

Požaduje vegetariánské jídlo. Pořádá akce na podporu vegetariánství. Zjišťuje u zdravotní pojišťovny, zda mu přispěje na organizaci takových akcí.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na vegetariánské pizze na městských slavnostech.

Občan – vegan:

Požaduje veganské jídlo. Pořádá akce na podporu veganství. Zjišťuje u zdravotní pojišťovny, zda mu přispěje na organizaci takových akcí.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na veganské pizze na městských slavnostech.

Občan – šetřilek:

Je zvyklý občas si někde něco vzít bez placení.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – podlézavec:

Lísá se k politikům i podnikatelům. Snaží se být s každým zadobře. Ale chce za to něco získat.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – dobrovolník:

Nabízí, že zdarma pomůže při doručení, porcování nebo servírování pizzy. Nabízí svou pomoc neziskovým organizacím.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – pochybovač:

Každé rozhodnutí zpochybňuje. Hledá podporu pro své názory.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – dobrodinec:

Nemá hlad a svůj dílek jídla nabídne někomu jinému. Snaží se všem pomáhat.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – majitel fotbalového klubu:

Nabízí politikům, že je vezme do VIP zóny na utkání v zahraničí, a žádá, aby z veřejných peněz sponzorovali jeho klub.

A také je aktivním občanem. Chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – analytik:

Zjišťuje složení nabízených potravin, zkoumá, zda v nich nejsou škodliviny. Svá zjištění nabízí novináři a zdravotní pojišťovně.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – podezřívavec:

Podezřívá politiky i podnikatele z podvodu. Svá zjištění hlásí protikorupční neziskové organizaci, investigativnímu novináři, příslušníkovi Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu a městskému policistovi.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – hladovec:

Má velký hlad, chtěl by větší porci. A jídlo co nejdřív – je nespokojen, proč dodávka pizzy tak dlouho trvá. Navrhuje neziskovým organizacím, aby vyhlásily petici, aby každý občan měl nárok na jedno jídlo měsíčně zdarma. Se sběrem podpisů neziskové organizaci pomůže.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Daňový poradce:

Nezaplatí daně. Nabízí podnikatelům, majiteli herny a majiteli fotbalového klubu, že jim povede účetnictví a bude optimalizovat daňové náklady.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Ekonom, účetní:

Nabízí politikům, že jim bude hlídat a spravovat městský rozpočet. Pokud ho odmítnout, snaží se aktivně zjišťovat, jak politici nakládají se společným rozpočtem. Svá zjištění hlásí protikorupční neziskové organizaci, investigativnímu novináři a příslušníkovi Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan v sociální nouzi:

Má nulovou daň. Žádá politiky a neziskové organizace o finanční nebo naturální podporu.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan s charitativními sklony:

Navrhuje udělat něco konkrétního například pro dětský domov nebo domov seniorů nebo pro bezdomovce. Oslovuje politiky, neziskové organizace, bankéře a zdravotní pojišťovnu.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Občan – aktivní rýpal:

Neustále do všeho mluví, stále se na něco ptá.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Majitel herny:

Nezaplatí daně. Láká občany a podnikatele, aby své peníze utratili v jeho herně. Snaží se podplatit politiky, aby nezrušili jeho hernu.

A také je aktivním občanem. Chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Majitel reklamní agentury:

Nabízí podnikatelům reklamní kampaň na jejich výrobky. Načrtne na papír nebo na tabuli, jak by mohla vypadat. Pokud ho podnikatelé odmítnou, nabídne reklamní kampaň zdarma neziskovým organizacím.

Ale především je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.

Lobbista:

Lobbista je osoba prosazující vlastní zájem či zájem nějaké skupiny u činitelů, kteří disponují pravomocemi a kompetencemi státní moci a jejích subjektů v hospodářských, kulturních, politických, společenských, ale i privátních a dalších oblastech života. Lobbista v naší inscenaci nabízí podnikatelům i politikům, že zprostředkuje jednání mezi nimi, snaží se získat kontrolu nad veřejnou zakázkou a něco z ní vytěžit, buď peníze, nebo vliv.

A také je aktivním občanem. Zajímá se, jak politici nakládají se společným rozpočtem, a chce si pochutnat na pizze na městských slavnostech.